

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. szám

Kiadóhivatal:
Sándor király-utca 9. sz.

Sürgőny cím: Délbácska
Telefonszám: 137

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár

Egyes szám ára:
1 DINAR

NOVISAD, 1922 szeptember 8

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 197. szám

Péntek

Terror?

A subotici magyar pártszervezet intézőbizottsága szerdán délután határozatot hozott, amellyel bizonytalan időre elhalasztotta a jugoszláviai Magyar Párt régóta tervezett országos nagygyűlését. A határozat, legyen annak megszövegezése akármilyen sima és megindokolása akármennyire diplomatikusan megdöbbenő megállapításokat rejt, amikor óvatos félénkséggel vallja be, hogy „azok a pártonkívül eső okok és körülmények, amelyek szükségessé tették a nagygyűlés mostani elhalasztását, *egyelőre illuziorussá tesznek minden későbbi kombinációt is.*” A Magyar Párt tervezett országos nagygyűlésének első napját 1922. május másodikában állapították meg. Azóta öt hónap telt el és ezek a „párton kívül álló kényszerítő okok” nem szüntek meg ezen öt hónap alatt sem „fennforogni.” Öt hónap alatt a Jugoszláviában élő magyar nemzeti kisebbség politikai szervezkedésében képtelen volt egy országos nagygyűlésig eljutni. Öt hónap alatt a magyarság részéről számtalan nyilatkozat hangzott el, amely minden törekvést az alkotmány fundamentomára kívánt építeni. Az elmúlt öt hónap alatt a politikai jogaival élni kívánó magyarság nem felejtkezett el a munkáról és állampolgári kötelességeinek teljesítéséről. Ez az öt hónap és az elmúlt évek minden aggálytól megszabadíthatják az aggályoskodókat és minden múlt hónappal kevésbé érthető és súlyosan indokolatlanabb az az idegenkedés, amely a magyar kisebbség politikai szervezkedését kíséri. A magyarság nincs abban a helyzetben, hogy békés, becsületes és munkás életén kívül más dokumentumokkal is meggyőzni igyekezzenek az állampolgári hűségében kételkedőket. *Az SHS. állam magyar kisebbsége abban a tántoríthatatlan meggyőződésben él, hogy lojalitása és állampolgári hűsége sokkal igazabb és őszintébb, mint a belügyminiszter háromnapos plakátja, amely rendeletileg volt kénytelen „biztosítani” az állampolgári egyenlőséget.* Az a néhány sor, amellyel dr. Timotievics Koszta kiegészíteni vélte a vidovdáni alkotmányt, jó szolgálatokat tehet az államnak — népszövetségi üléseken, *de nem képes a gyakorlatban az állampolgárok számára a jogok egyenlőségét biztosítani.* A subotici határozat megindokolásában — nem is nagyon burkoltan — megállapítást nyert, hogy *a magyarságot politikai szervezkedésében meggátolja a terror.* Ezt a kijelentést a subotici magyarság egyelőre csak *önvallomásnak* szánta, de hovatovább elérkezik annak az ideje is, hogy a diplomatikusan kifeje-

zések minden félretevésével ezt nyíltan és leplezetlen őszinteséggel hozzák tudomásra ott, ahol az állampolgári egyenlőséget biztosító rendeletek látnak napvilágot. A szembekötödsdi és a személyvesztés méltatlan játék a kormány és a kisebbségek között. A zentai nagygyűlést elhalasztó határozat mögött ott van a bicskától, a fűtykőstől, a revolvertől és vértől: a terrortól való iszonyat. Nem félelem, mert akik ott jogaikat követelheték volna, azoknak nincs mitől félni; az iszonyat, amely minden békés és munkás polgárban felébred ott, ahol a

jogi formák durva eltiprása mellett a demagógia gőzétől fűtött agy kíván a munkát nem ideálként tisztelő kezeket (firkósbottal) az államérdék szolgálatába állítani. Ennek a terrornak nem főbírók és re. dörkapitányok a megszemélyesítői. A kormánynak e téren nincs módunkban bővebb felvilágosításokkal szolgálni, miután meggyőződésünk, hogy ebben a kérdésben éppen eléggé tájékozott. Ez az ut azonban — és ezt tudnia kell a kormánynak is — a magyarság teljes politikai passzivitásának útja. Ennyit az elmaradt gyűlés margójára. (x)

Konstantin görög király elmenekült A törökök elfoglalták Szmírnát — A görög trónörökös Beogradba érkezett

BEGRAD. Konstantinápolyból jelentik: **A török hadsereg lovas előőrsei ma délelőlt 10 órakor bevonultak Szmírnába.**

Beograd. A görög hadsereg katasztrófális veresége súlyos események előidézője lehet. Görögországban a helyzet rendkívül feszült és minden pillanatban kirobbanhat. Különösen a királyi család helyzete van veszélyeztetve, ezzel magyarázható, hogy György trónörökös elhagyta Athént és Beogradba érkezett, ahonnan utját Romániába folytatta. Athénből érkező táviratok szerint Konstantin király szintén elhagyta a görög fővárost és ismeretlen helyre utazott.

Szófia. Angorából Konstantinápolyba érkezett jelentések szerint a török csapatok eddig 60.000 görögöt fogtak el, 250 ágyut és 150 gépfegyvert ejtettek zsákmányul. (Lapzártakor érkezett.)

Az idegenek tömegesen menekülnek Kisázsziából

London. (Eredeti távirat.) Szmírnai jelentés szerint a szövetségesek hadihajóinak megérkezése óta a francia, angol és olasz készletraktárakat az illető nemzetek tengerészcsapatai őrzik.

Jól értesült angol körök Smyrna bevételét elkerülhetetlennek tartják, Konstantin király elhagyta Athént. Az eddigi hírekkel szemben közlik, hogy a hadviselő feleknek semmiféle fegyverszüneti ajánlatot nem tettek. Londonban rövidesen minisztertanácsot tartanak, hogy azon a helyzetet megvitassák. E célból Lloyd George már visszatért Londonba. A Daily Mail szerint a görögök Thrákiából egy új hadsereget szállítottak át Kisázsziába, hogy azzal megkíséreljék az

utolsó ellenállást.

A szövetséges hatalmak a fegyverszünetről, nem hiszik azonban, hogy a törökök hajlandók lesznek támadásukat megszüntetni, míg a görögök ki nem vonulnak Kisázsziából.

A Havas távirati ügynökség jelenti, hogy Konstantinápolyban az a hír járja, hogy Trikupis, az új görög főparancsnok a kemalisták fogságába esett.

Szmírnai jelentések szerint a menekülőknél oriaszi tömegek özönlének Kisázszia belsejéből a partvidékekre. Az idegenek minden vagyonukat elhagyva Smyrnában keresnek menedéket, mivel a törökök mészárlásaitól félnék.

A pánik Athénben

Atheni jelentések szerint a görög kormány nem szándékozik újabb hadköteleseket behívni és valószínűleg nem tesz újabb kísérletet Kisázszia visszahódítására. Athenben különben a görög hadsereg veresége pánikszzerű félelmet keltett. A sajtó egyöntetűen megállapítja, hogy a görögöknek módjukban lett volna a török offenzívát kivédeni, mert Mustafa Kemal pasa ellenfeleinél kisebb haderőkkel mérte a nehéz csapást a görög hadseregre. A görög közvélemény szerint a megszegyenyítő vereség oka az, hogy a görög kormány belevitte a poli-

tikát a hadseregbe és a jó hadvezetőség személyes torzalkodások miatt tehetetlen volt. A vereség másik oka pedig az, hogy a görög vezérkar átengedte az iniciatívát a törököknek. A kormány és Venizelosz hívei között már régóta dúló ellentétek most könnyen kirobbanhatnak. A venizelisták forradalomra törekednek, mely minden pillanatban kitörhet és ezt a kormány alig lesz képes meggátolni, mert a kormány a beigért ostromállapotot nem meri kihirdetni. *A tömeg Athen utcáin gyors fegyverszünetet követel és sürgeti a kormány fele-*

lösségre vonását. Ezek után kétségesse válik, hogy a Velencében tervezett keleti konferenciát megtartják-e?

Az antant körök felfogása az, hogy Görögország és Törökország külön békétárgyalása járhat csak eredménnyel. A párisi „Petit Parisien” külön kiadásban a következő londoni hírt közli: *Megbizhatónak látszó hír szerint Konstantin király elhagyta Athent és nem lehet tudni, merre vette útját.*

Schanzer olasz külügyminiszter,

300 kilométerre szorították vissza a görögöket

A török hadsereg eddig 300 kilométerrel szorította vissza a kisázsiai görög csapatokat. A legutóbbi ütközésekben a törökök tízezer foglyot ejtettek, köztük két tábornokot, négy ezredest és négyszáz tisztet. A Brussa felől előnyomuló török hadsereg előőrsei már csak 120 kilométerre vannak Smyrnától. A görög hadsereg üldözése, különösen a Brussa felől visszavonuló csapatoké, az egész kisázsiai fronton fokozatosan folyik. A lakosság már Smyrnából is menekül, ahol teljes a pánik. Az ango-

rosszasan tárgyalt az angorai kormány képviselőjével. Az angol diplomácia biztosra veszi Kisázsi kiürítését, mert a törököknek előnyomulása ellenállhatlan. A Meander völgyében újból megkezdődött harcokban a görögök visszavonultak és a kemalista csapatok bevonultak abba a zónába, melyet a sevresi békeszerződés Görögországnak ítél. A smyrnai angol ban fiókiintézete teljes felszerelésével Athenbe költözött át.

rai kormány a görög hadvezetőségnek fegyverszünetet ajánlott fel azon feltétellel, ha Görögország kiüríti a sevresi békeszerződés által neki juttatott török területeket. Ha a görögök Smyrnát nem őrtenék ki önként, a törökök Kisázsi megtisztítása végett tovább folytatják hadműveleteiket. Konstantinápolyban a török csapatok sikerei óriási örömet keltenek. A házakat fellobogózták és a lakosság az utcákon kisebb csoportokba verődve feszült kíváncsisággal várja a harctérről jövő újabb híreket.

Pribicevics lemondással fenyegetődzik

Davidovics elmegy Zagrebba — Szakadás fenyegeti a demokrácia-pártot — Protics az intellektuális konferenciájáról — A konferencia célja —

Beograd. Az intellektuális zagrebi konferenciája beogradi körökben nagy érdeklődést keltett, sőt a mozgalomnak esetleg még igen súlyos politikai következményei is lehetnek. A radikálisok nem sok eredményt várnak a konferenciától Protics azonban főbb jelentőséget tulajdonít a konferenciának és erről a következőket mondotta a *Délbácska* munkatársának: Amit a konferenciáról tudok azt részint a lapokból, részint a Smodlakával folytatott megbeszélés alapján tudom. A konferencia nagy eredményeket érhet el, ha teljesítik az ilianai rezolúcióban foglaltakat.

Legközvetlenebbül a demokrácia-pártot érdeklí a zagrebi konferencia, miután a párt tagjai közül igen sokan vannak, akik nagyon is rokonszenveznek a konferencia céljaival. A párt főbizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen a zagrebi konferencián való részvétel kérdésével foglalkoztak.

Az ülés rendkívül viharos volt, sokszor pedig olyan nagy volt a lármá, hogy egymás szavát sem értették a képviselők. Pribicevics és Lukinics erősen támadták Davidovicsot, mert részt akar venni a zagrebi konferencián. Miután Davidovics ismét kijelentette, hogy elmegy Zagrebba,

Pribicevics az izgalomtól kipirulva kijelentette, hogy lemond miniszteri tárcájáról és kilép a pártból ha Davidovics elutazik.

Az internálások és Károlyi Mihály vagyonelkobzási pere a magyar nemzetgyűlésen

Budapest. (Eredeti távirat.) A magyar nemzetgyűlés mai ülésén az adójavaslatok megszavazása után áttérnek az interpellációkra. Gaál Gaszton a pénzügyminiszterhez intézett interpellációjában az élőállatok kiviteli illetékeit túlmagasnak tartja és azok leszállítását kéri. A kormány nevében a miniszterelnök válaszol, aki kijelenti, hogy a marhakiviteli illeték nem burkolt adózás, s hogy a kiviteli tilalmat szociális szempontból lehetetlen feloldani. Ha a husarak csökkenni fognak, az illetékeket le fogják szállítani.

Gaál Gaszton viszonyválasza és Bethlen újabb felszólalása után Pikler Emil szociáldemokrata képviselő interpellál az internálások ügyében. Az interpellációra a belügyminiszter azonnal válaszol és kijelenti, hogy az internálást csak a belügyminiszterium rendelheti el.

Bárhogyan is tagadják — mondja —

jogállam vagyunk. Internálva azok vannak, akik kijelentették, hogy szabadonbocsátásuk után is kommunisták maradnak és a proletárdiktatúra megvalósítására törekednek. Itt aknamunka folyik az ország rendje ellen. Éppen a napokban leplezték le egy kommunista összekövészt, amelynek tagjait internálták.

A választ a Ház tudomásul veszi. Az utolsó interpelláló Nagy Ernő, aki Károlyi Mihály vagyonelkobzási perében interpellál, s vitatja annak bebizonyíthatóságát, hogy Károlyi és társai hazaárulást követtek volna el. Kéri a kormányt, bírósággal állapírtassa meg, hogy Windischgrätznek Károlyival szemben emelt vádjai megfelelnek-e a valóságnak, jogos-e Károlyi vagyonának elkobzása? Ha hazaáruló fel kell akasztani.

Daruváry igazságügyi miniszter válaszában kifejti, hogy a törvény értelmében a vagyon-

elkobzási eljárást azok ellen kell megindítani, akiket gyanu terhel, hogy bizonyos kvalifikált hazaárulást vittek véghez. Senki előtt az országban nem lehet kétséges, hogy itt nyomaték gyanu feltétlenül fenforog, azért ehhez különösebb bizonyítás nem is szükséges. Károlyi gróf összes tevékenységével a nemzet ellenálló erejét meggyöngyítette és defetista, meg pacifista mozgalmakkal és az antant magasztalásával a további védekezésre képtelenné tette. A ki szem előtt tartja, hogy ő az ország alkotmányát feldöntötte, az országot a proletárdiktatúrának nevezett véres és önkényes uralomnak átadta és a fegyverletételt elrendelte, — miáltal az országot védtelen állapotba hozta és egy szerencsétlen békekötésre kényszerítette, — annak nemlehetek kétségei, hogy nyomaték gyanu forog fenn. Nem akar itélkezni a dolog felett, mert a független bíróság feladata megállapítani, vajjon a nevezett árusítás fenforog-e. Az eljárás folyamatban van és novemberben a bizonyítékok már előterjesztendők lesznek. Akkor az interpelláló képviselő ohaja teljesedni fog és a kérdés fölött a bíróság dönteni fog. A vagyonelkobzási kérdésben is folyik az eljárás és az ügy megvizsgálása után a szükséges intézkedéseket meg fogjuk tenni. Az igazságügyi miniszter választ a ház élénk helyesléssel tudomásul vette.

Vajda-Vojvod és Benes már 1919 júliusában elintézték Párisban Budapest megszállását

Csehszlovákia is meg akarta szállni a bolsevizmus összeomlásakor Budapestet — Titkos konferencia Párisban — Egy antant-diplomata érdekes közlése

A budapesti román megszállás körülményei — habár a parlamenti vita már lezárult — még mindig tisztázatlanok.

Mostan egy antant-diplomata tájékoztatója alapján Budapest megszállásának körülményeiről olyan értesüléseket szereztem, amely igazolja a Délbácskának közléseit.

Az a diplomata, akitől információt kaptam feszült figyelemmel kísérte annak idején a magyar forradalmak eseményeit és mindenről gyors és kimerítő jelentések állottak rendelkezésre. Szerinte a román bevonulás közvetlen előzménye Párisban játszódott le. Julius elsején már biztos volt, hogy a vörös hadsereg a túlerőben levő románokkal szemben a hadjáratot elvesztette. A bukaresti kormány tehát ebben az ügyben érintkezést keresett Prágával. Megbeszélések indultak meg és ennek eredményeként Párisban 1919. július közepén Csehszlovákia és Románia delegátusai tanácskozássra jöttek össze. A konferencián a románok képviselőiben Vajda-Vojvod Sándor dr., volt miniszterelnök és Serbán Mihály, Csehszlovákia képviselőiben Benes külügyminiszter és Blaho Marion jelenlegi besztercebányai püspök vettek részt.

A románok a vörös hadsereg elleni akcióba ismét be akarták vonni a májusi események óta meglehetősen passzívan viselkedő cseh hadsereget. Csehszlovákia képviselői erre való hajlandóságukat kijelentették a román delegátusoknak, mire még ezen a konferencián elhatározták Budapest megszállását, megvitatták a részleteket és megállapodtak abban is, hogy a román és csehszlovák haderő egy időben szállják meg Budapestet.

Budapest megszállása a bolsevizmus összeomlása után tényleg bekövetkezett, a csehek azonban ebben nem vettek részt. A román offenzíva ugyanis olyan gyorsiramu volt, hogy a románok néhány nap alatt Budapest előtt állottak. A csehek erre az akcióra való részvételtől visszavonultak és Budapest megszállását egyedül a románokra bízták.

— **Gazsárgyár, Melkusz Károly és Tsal,** komand. társaság Novisad, a selyemgyárral szemben

Olvassa

Terjessze

Pártolja a

Délbácskát

Nem tart nagygyűlést a Magyar Párt

A subotical Magyar Párt intéző-bizottsága a bizonytalan időre való elhalasztás mellett döntött — Mi van a zentai határozattal?

(Saját tudósítónktól.) Tegnapelőtti számunkban részletesen beszámoltunk a zentai Magyar Párt intézőbizottságának üléséről, amely külső körülmények kényszerítő hatása alatt határozatot hozott, amelyben a szeptember 8-ára tervezett országos gyűlés megtartását azzal halasztotta el, hogy az szeptember valamelyik későbbi napján tartandó meg.

A zentai intézőbizottság határozatával tegnap délután foglalkozott a subotical Magyar Párt intézőbizottsága. Az értekezleten, amelyen dr. Sántha György elnökölt, dr. Keceli-Mészáros Ferenc, a zentai pártszervezet kiküldöttje ismertette az ismeretes határozatot és közölte azon okokat is, amelyek a zentai intézőbizottságot ezen határozat meg-

hozatalára kényszerítették. A jelentés után hosszabb vita indult meg, amely után az értekezleten megjelentek között az a felfogás vált uralkodóvá, hogy azok a körülmények, amelyek indokolták tették az első határnap elhalasztását, illuziórussá teszik egyelőre a gyűlés megtartásának későbbi kombinációt is. Ilyen felfogás alakulván ki, a subotical pártszervezet határozatot hozott, amely a szeptemberre tervezett gyűlés elhalasztása mellett egyelőre *semmilyen új határnapot nem tűz ki annak megtartására vonatkozólag mindaddig, amíg minden biztosítéka meg nem lesz arra nézve, hogy a később kijelölendő napon a nagygyűlés valóban megtartható lesz.*

Hétfőn kezdődik a hatósági közélémezés

Egyelőre csak zöldséget és főzeléket árusítanak — Olcsóbb hus a régi gimnáziumban — A közélémezés programja — Rövidesen húst is árusítanak — Az élőállat beszerzése — A drágaság elleni rendelet intézkedése

A Délbácska tegnapi számában dr. Marcekovics Imre nyilatkozott a hatósági közélémezésről, melynek megvalósítását rendkívül szükségesnek tartotta. Ma már meg is történt az első lépés ezen a téren. A hatósági közélémezésre vonatkozó munkálatokat dr. Marcekovics Imre helyettes polgármester végzi és erről a következőket mondotta a Délbácska munkatársa előtt: A lakosság ellátása érdekében a rendelkezésünkre álló csekély anyagi eszközök miatt nem tehetünk már most olyan intézkedéseket, amelyek a lakosság minden szükségletét fedeznék. Fokozatosan igyekszünk fejleszteni a hatósági üzemet és remélem, hogy ez teljes sikerrel fog járni. Főcélunk az, hogy a közélémezés intézését minden bürokráciától mentesítsük, mert a bürokrácia csak megölné lehet az egészséges gondolatoknak. Az előkészítő munkálatokat már megkezdtük és az ehhez szükséges pénzt a tanács ki is utalta. Először a zöldség és főzelék árait fogjuk letörni azáltal, hogy

a városi közélémezési üzemet a nagypiacon felállított árusítóhelyein a napi árnál sokkal olcsóbban fogjuk eladni a terményeket. A hatósági zöldség árusítása valószínűleg már hétfőn megkezdődik.

Az árusítást a piacon a reggeli órákban a városi kertgazdaság alkalmazottai fogják végezni. Az árukat a termelőktől fogjuk beszerezni és csak annyi hasznot veszünk, ami a költségek fedezésére éppen szükséges. Az elárusítás gyorsabbá tételére egy, két és öt kilogrammos zsákokat csináltatunk, úgy hogy mérésre sem lesz szükség, hanem a már elkészített zsákokból fogja mindenki megkapni a kért mennyiséget. A nagypiacon több helyen fogunk árusítani, hogy a torlódást elkerüljük ezáltal.

A zöldség és főzelék félék után a husra kerül a sor. Ezt egyelőre — mint már mondtam — a régi gimnáziumban és Háltéren létesítendő hatósági székben fogjuk árusítani. Később azonban a város több helyén állítunk fel hatósági székeket, mert csak így tehetjük a nagyközönség részére és hozzáférhetővé az olcsó húst és zsírt. Hogy a hatósági székekben ne legyen nagy torlódás a tisztviselők részére külön fogjuk kimérteni a húst, a városi tisztviselők a városházán kapják majd.

Különbben már most is lehet olcsóbb húst kapni a régi gimnáziumban levő mészárszékekben, ahol minden hus 2 dinárral olcsóbb a napiárnál.

A városi tanács minden lehető módon segítségére van az ott levő hentesnek, hogy az olcsóbban kaphassa meg a húst. A hatósági húsellátásra rendkívül nagy fontossággal bír, hogy az élőállatok elszállításához szükséges vagonokat a vasut állandóan rendelkezésünkre bocsássa. Városunkban és környékén ugyanis olyan drága az élőállat, hogy innen nem lehet beszerezni, ezért az ország távolabbi vidékein Horvátországban és Szerbiában kell vásárolnunk, ez természetesen csak akkor történhet meg, ha az elszállítás nem ütközik akadályokhoz. A minisztertanácsnak a drágaságra vonatkozó rendelete — amelyet valószínűleg ma fognak kiadni — egyébként erre vonatkozólag is tartalmaz intézkedéseket és kötelezi a vasutigazgatóságokat arra, hogy a hatósági közélémezés céljaira szükséges vagonokat mindig rendelkezésre bocsássák.

Remélhetőleg, ha az állam is segítségünkre jön, akkor ily módon is sikeresen felvehetjük a versenyt a drágasággal szemben és megkönnyíthetjük a város lakosságának élelmezését.

„Ezt Bajorország nem fogja tűrni . . .“

Bajorország magát a föderatív Németország vezetőjének tekinti — Berlin ellen harcolnak

München, szept. 7. (A Délbácska kiküldött tudósítójától.) A külügyminiszterium egyik szalonjában fogadott gróf Lerchenfeld bajor miniszterelnök. Percnyi pontossággal lépett be a terembe és hamisítatlan bajor szivességgel mutatott maga mellett helyet. Középtermű, erős kötésű férfi, jószagosan csillogó kék, inkább vízszintű szemekkel és magas kora dacára dus, szürkésfehér hajjal. Energikus állá meg hazudolni látszik a „gyöngye“ jelzőt, amelylyel a türelmetlen, intranzigens jobbpártiak illetik. Borotvált, fáradt arcán — amelyen viszatükröződnek a bajor politikai élet izgalmas hetei — most egy boldog, diadalmas, de nem

elbizakodott mosoly ül; hogyne, hiszen az a veszedelmes feszültség, amelyet Rathenau halála és ezzel kapcsolatban a köztársaság védelméről szóló törvény Berlin és München között előidézett, most kissé liminálódott és ez nagyrésztben Lerchenfeld grófnak az érdeme, amellyel sikerült egy időre biztosítani a politikai békét. Azt hiszem, hogy az utolsó hetekben én vagyok az első külföldi, akinek szerencséje volt a miniszterelnökkel beszélni a bajor helyzetről és a bajor kormányának állásfoglalásáról a birodalmi törvény és a berlini egyesítési törekvésekkel szemben.

Gróf Lerchenfeld miniszterelnök a követ-

kezőket mondotta a Délbácska munkatársának:

— A bajor hormány már eleve elhatározta, hogy elutasítja a köztársaság védelméről szóló szigorított törvényt. A későbbi tárgyalások folyamán azonban nem zárkózott el, hogy az állami törvényszék felállításáról szóló paragrafus teljes átdolgozásával és egyéb általa javasolt módosítással egyetemben bizonyos feltételek mellett elfogadja.

— Az eredeti törvényben felállítandó állami törvényszékben a bajor nép nem lát mást, mint egy különleges politikai törvényszéket, amelynek példája a francia revolutio forradalmi törvényszékeiben van.

Elképzelni is lehetetlen, hogy bajor politikai bűnös felett berlini bizalmi emberek ítélkezzenek.

— Bajorország már a régebbi időkben a német császárság korában különleges helyzetet foglalt el a német államok között. A Németbirodalom alapításakor Bismarck az 1872-iki versaillesi szerződésben biztosította külön állását és egész kormányása alatt vigyázott arra, hogy Bajorországnak sem különleges jogai, sem érzékenysége ne bántassék meg. A forradalom és a forradalom után a weimari szűkségalkotmányozó ülés egyszerű többségi határozattal a versaillesi szerződésben a bajor, valamint a többi államoknak biztosított különleges jogait elvetette és átgázolt rajtuk. Bajorországban a radikális Eizner, a tanácsköztársaság, majd későbbben a szocialista Hoffmann miniszterelnöksége alatt senki sem követelte vissza megfelelő eréllyel az elorzott jogokat és a bajor népnek nem állott módjában tiltakoznia az egészséges államhoz vezető weimari szerződés ellen. Miután azonban a szociáldemokrata kormány helyébe egy polgári kormány lépett, ez konzekvensen és állandóan tiltakozik a jogfosztás ellen és azon van, hogy Bajorország régi önnállóságát már, amennyiben azt az 1872-iki birodalmi törvény meghagyta, visszaszerezze és biztosítsa.

Bajorország magát a föderatív Németország vezetőjének tekinti Poroszországgal szemben, aki az egységesített Németországot akarja behozni.

Ilyen értelemben fogadandók fel az összes konfliktusok a bajor kormány és a birodalmi kormány között. Sehohsem találhatók szeparációs törekvések, hanem igenis folytak harcok az új birodalmi törvényben is lefektetett egységesítő politika ellen, amelyet az erősen szociáldemokrata nyomás alatt lévő és irányzatot követő birodalmi kormány folytat. A birodalmi kormánynak minden kívánsága az, hogy minél több üzemet, hivatalt és kormányzati szervet Berlinben centralizáljon és hogy az egyes államoknak minél több jogát elvéve, a saját fellegjogait növelje és az így jogaitól megfosztott és elgyöngített szövetséges államokat egyszerű közigazgatási kerületekké degradálja.

Ezt Bajorország nem fogja tűrni és utalhat arra, hogy a többi délnémet állam, Württemberg és Hessen is így fognak tenni. Bajorország a német kultúra őstalaja és vára és így könnyen érthető, hogy idegenkedik az új berlini kulturától.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár RészvényTársaság Novisad — Ujvidék

Felmondás nélkül fizet vissza minden betétösszeget.

Kamatláb 6% netto. Ha a betevő tőkét 3 vagy 6 óra leelőtt őshajtja, úgy magasabb kamatozásban részesül. 333

Üzemben levő 3522 1 3

Cukorka és csokoládégyár

eladó vagy bérbeadó. Érdeklődőknek levélbeli felvilágosítást nyújt

MAYEN TESTVÉREK, Ada (Bača.)

A Népszövetségnek likvidálni kell a háborút

Genf. (Eredeti távirat.) A népszövetség tanácsának mai ülésén Seipel kancellár előadta Ausztria kérelmét. Ausztria — mondta a kancellár — közre akar működni a Népszövetség kifejlesztésén, a béke biztosításán és a népek kibékítésén. Ausztria azonban most rettenetes gazdasági helyzetben van, melyen az önmálló jegybankkal akart segíteni, de két külföldi bank és pedig a Länderbank és az Angolbank feltételeikkel a jegybank felállítását meghiúsították. Seipel beszéde után a további tárgyalások zárt ajtók mögött folytak le. Seipel egyébként tegnap Bánffy magyar külügyminiszterrel is értekezett.

A Népszövetség ülésén felszólalt lord Robert Cecil is és sürgette a németek és oroszok belépését a Népszövet-

ségbe. Ha a két ország — mondta lord Cecil — részt vehetne a Népszövetség összes tervezeteinek munkájában, ez mérhetetlen előnyt jelentene egész Európa konszolidációjára nézve. A görög-török háborúra áttérve azt kérdezi, miért mulasztja el a Népszövetség a kínálkozó legjobb alkalomkor az interveniálást? Hasonlóképpen mulasztással vádolja a Népszövetséget, mert Oroszországban a mult évi éhínség megakadályozása végett keveset intézkedett. Véleményem szerint — mondta — a Népszövetség legfontosabb dolga a háborút likvidálni. Nekünk vállalunk kell a felelősséget és nem érhetjük be, hogy másodrangú kérdésekkel foglalkozzunk. Lord Cecil beszédét a gyűlés viharosan megtapsolta.

Becsikereken bevonulnak a nemszláv ujoncok

Az 1898—1899. évfolyambeliek behívása

Csak azokat vonultatják be, akik nem kérték az osztrák magyar hadseregben ellőtt szolgálati idejük beszámítását — Novisádra még nem érkezett meg a rendelet

Becsikereki tudósítónk jelenti: A becsikereki kerületi katonai parancsnokság címére a napokban leirat érkezett a hadügyminisztériumtól, melyben elrendeli, hogy az 1898. és 1899. évben született hadkötelesek közül azok, akiket a legutóbbi sorozáson alkalmasoknak találtak, vagy akiket már a régebbi állításokon bevettek, de eddig valamilyen ok miatt nem hívták be katonai szolgálatra, bevonulni tartoznak. *A rendelet elsősorban a nemszláv hadkötelesekre bir nagy fontossággal*, mert hisz a hadügyminiszteri utasítás nagyrészt őreájuk vonatkozik.

A nemszláv hadköteleseket, értve az alatt az 1898—1902. évfolyambelieket, tudvalevőleg már régebben besorozták, szolgálatra azonban szörványos eseteket kivéve nem kaptak ezideig behívót. Annál váratlanabban érkezett a hír, hogy most egyszerre két évfolyam tartozik bevonulni.

Az 1898. és 1899. évfolyambeliek közül sokan az osztrák-magyar hadseregben is teljesítettek hosszabb-rövidebb ideig szolgálattal s ennek a szolgálati időnek beszámítását kérték az SHS hadsereg szolgálati idejébe is. Mások viszont a szolgálati időn kívül rangjuk elismeréséért is folyamodtak. *Akiknek kérvényét kedvezően elintézték, rövidített szolgálatra vonulnak be, azok azonban, akiket visszautasítottak vagy akik egyáltalában nem kérvényeztek, a megállapított rendes időt töltik el az SHS hadseregben.*

A kerületi katonai parancsnokság által összeállított jegyzék alapján kikézbcsítették a

behívókat, amelynek átvétele arra kötelezi a behívottat, hogy a kellő felszereléssel ellátva szeptember 13-án reggel 7 órakor jelentkezzen a katonai ügyosztályban, ahonnan megkapja a beosztási helyét s az első vonattal állomáshelyére utazik.

A lista hetven 1898-as nemszlávot és száznál több 1899. évfolyambeli nemszláv hadkötelest említ fel, szeptember 13-án tehát egyszerre mintegy százhatvan személy fog bevonulni.

Az 1898-asokat nem egyszer hírlapi uton is felhívta a katonai ügyosztály, hogy közülük azok, akik a volt osztrák-magyar hadseregben szolgáltak, kérik szolgálati idejük beszámítását az SHS hadsereg szolgálati idejébe. A felhívásra mindössze néhányan jelentkeztek, akiknek kérvényét kedvezően el is intézték. Az érdekeltek nagyobbik része azonban csak most siet kétségbeesve kérvénye benyújtásával. Jelenleg tehát az a helyzet, hogy az 1898-asok közül azokat, akik megkapták kérvényeikre a választ, nem hívták be, ezek tehát be sem vonulnak, viszont azok, akik ugyanolyan hosszú időt szolgáltak az osztrák-magyar hadseregben, bevonulni tartoznak csak azért, mert elmulasztották a kérvényezést.

Az 1899-es évfolyambeliek nem kérvényezhetik szolgálati idejüket beszámítását, mert rájuk nézve a rendes szolgálati idő kötelező.

Munkatársunk ma érdeklődött a novisadi katonai ügyosztálynál, ahol azonban kijelentették, hogy a novisadi körlethez eddig hasonló rendelkezés nem érkezett.

Új terv Ausztria felsegítésére

Gazdasági és pénzügyi ellenőrzés és katonai felügyelet alá akarják helyezni

Páris. (Eredeti távirat.) Bourgeois és Balfour között a tárgyalások teljes megegyezésre vezettek. A francia és angol delegátusok tisztában vannak az osztrák kérdés fontosságával, úgy, hogy nemzetközi akciót fognak indítványozni a Népszövetség egise alatt, hogy Ausztriát megóvják a belső zavaroktól, mert minden fáradozás Ausztrián hitellel segíteni kilátástalan, míg nincsenek garanciák a jelenlegi politikai állapot és belső rend fentartására.

Seipel bizalmas megbeszélést folytatott Benessel, Balfourral, Imperiali amerikaival és a francia delegátusokkal. Állítólag Seipel és Benes között megegyezés jött létre, hogy osztrák részről

javaslatot terjesztenek a Népszövetséghez, mely Ausztriának Csehországhoz való gazdasági közeledésére vonatkozik. Genfi jelentések szerint a szövetségesek és a kisantant átvesszik a garanciát Ausztria helyett egy nemzetközi társasággal szemben, mely tíz-husz millió font sterlinget volna hajlandó folyósítani Ausztria részére. A garancia átvételének feltétele, hogy *Ausztria általános gazdasági valamint pénzügyi ellenőrzés alá kerül* a Népszövetség által kiküldendő bizottság által és ezenkívül a rendre és nyugalomra valamint a mai államforma fentartására egy nemzetközi katonai rendőrség ügyelne fel. A bizottság tagjai Ausztria, Angolország, Franciaország, Olaszország és

Csehország egy-egy képviselője lesz. Seipel ezt a tervet állítólag hajlandó elfogadni, előbb azonban a nemzetgyűlés elé akarja terjeszteni.

Se magyar iskola, se magyar tankönyv . . .

Nincs magyar tankönyv a könyvkereskedésekben

(Saját tud.) Most amikor nyilvánosságra kerülnek az ideai beiratkozások „eredményei” most derül csak ki, hogy milyen alaposak voltak a könyvkereskedők skapulussai a magyar osztályok sorsát illetően. *Három év óta jügg Damokles kardja a magyar iskolák felett és ezen három év alatt egyetlen kereskedő sem lehetett olyan könnyelmű, hogy ebben a bizonytalan állapotban üzleti tőkét magyar tankönyvekbe fektesse bele.*

A könyvkereskedők három év óta nem vásároltak magyar tankönyveket,

raktári készlet természetesen nincs, az utolsó kötetek már tavaly elfogytak, s azok a szerencsések, akiknek az ideai szeptemberben sikerült valamelyik egészen bizonytalan jövőjű magyar osztályba beiratkozni, azok régi elnyűtt és természetesen olcsó tankönyvvel igyekeznek felkészülni arra a tanévre, amely még ma is a legnagyobb mértékben bizonytalan. Az érdeklődő szülőket, a könyvkereskedésekben család várja, akár gimnáziumi, akár elemiiskolai könyvekről legyen szó. Ezekre az anomáliákra vonatkozólag kérdést intéztünk az egyik legrégebbi könyvkereskedő céggel, amelynek főnöke a következő felvilágosítást adta munkatársunknak:

— Már hónapokkal ezelőtt meg akartuk tenni előkészületeinket az ideai tanévre, miután tankönyvekből az összes kereskedések kifogytak. Történetesen akkor városunkban tartózkodott a közoktatásügyi minisztérium egyik magasrangú tisztviselője, akitől megnyugtató választ kívántunk a magyar tankönyveket illetően. Miután tankönyvekből egy kisebb raktári készlet beszerzése is jelentékeny összeget kíván, megnyugtató kijelentést kértünk, valami lehetséges garanciát, ehelyett értésünkre adták, *hogy nem ajánlják az ideai magyar tankönyvek beszerzését*, ha nincsen sok fölösleges pénzünk. A kellemetlen jóslat bevált, s a mi kétélyeink se bizonyultak alaptalanoknak. Az elemi iskoláktól már hetekkel ezelőtt felvilágosítást kértünk a használandó tankönyvekre vonatkozólag, de erre mindezeidig még semmi fele felvilágosítást nem kaptunk. *A tanítók éppen annyira tájékozatlanok az ideai használandó tankönyveket illetően, mint a könyvkereskedők, vagy a tanulók.*

A polgári iskola tanári testülete úgy kíván ezen a visszás helyzeten segíteni, hogy egyik tanárát a legközelebbi napokban Budapestre küldi, ahol a jelenleg szükséges mennyiséget beszerzi,

A kereskedők, szülők, tanulók, tanítók és tanárok egyképpen tájékozatlanok. A tankönyv hiánya szinte hozzátartozója az iskolahiánynak és mindkettő elmaradhatatlan velejárója az SHS állam iskolapolitikájának.

Szeptemberben jelenik meg a

**DÉLBÁCSKA
RÉPES NAGY NAPTÁRA**

1923-ra.

Hirdetéseket és megrendelést szeptemberig elfogad a kiadóhivatal.

HIREK

— *A Délbácska holnap reggel a rendes időben jelenik meg.*

— **Alexijeity Mita nem távozik.** A vajdasági sajtóban az elmúlt napokban olyan hírek jelentek meg, hogy a belügyminiszterium BBB osztályának főnöke, dr. Alexijeity Mita államtitkár távozik állásából. A lapok már utódját is emlegették, dr. Mócs Sándor személyében. Beográdi tudósítónk ma felkereste az államtitkárt, aki a távozásáról elterjedt híreket a leghatározottabban megcáfolta, kijelentve, hogy azok minden alapot nélkülöznek.

— **Halálozás.** Adáról jelentik: Latky József adai plébános ma reggel fél 5 órakor meghalt. Az elhunyt pap halála mély gyászba borította híveit, mert igazi atyja volt egyházának. Szuboticán is előkelő rokonság gyászolja.

— **Megvizsgálták a letartóztatott bácskai alispán elmeállapotát.** A zombori ügyészség vizsgálati fogságában ülő Sztójkov Mózes volt alispánt tegnap törvényszéki orvosszakértők vizsgálták meg. Az elmeállapotáról betérjesztés jelentés tartalma eddig ismeretlen. A Sztójkov-ügyet vezető vizsgálóbizottság tegnap Topolyára utazott, ahol Markovics Nikola főszolgabírónak szerepét fogják tisztázni a bajai háromszög kiürítése alatt.

— **A tűzoltóság kérdése.** Polit György az önkéntes tűzoltóság parancsnoka ma felkereste dr. Sztrefanovics Zsárkó polgármestert és kérte tőle, hogy a tűzoltóság részére megszavazott összeget utalja már ki a város. A polgármester megígérte, hogy a városi tűzörség felállítására megszavazott 350.278 dinárt rövidesen kiutalják, úgy, hogy a tűzoltóság bevételeivel megbízott bizottság két hét múlva Bécsbe utazhat. A bizottság tagjai lesznek: Bosnyakovics István főszámvevő, Kürti János városi mérnök és Polit György tűzoltóparancsnok.

— **A Nemzeti Színházban a Hasanaginica bemutatására való előkészületek miatt ma este nem lesz előadás.** Ez a Hasanaginica nem azonos a hasonló című, a színházban is már előadott darabbal. Premierje szombaton este lesz.

— **A minisztertanács az újságíró kongresszusért.** Beogradból jelentik: A minisztertanács az újságíró egyesületnek 30000 dinárt szavazott meg a szubotici kongresszus céljaira. A Beogradba érkező vendégeket ünnepélyesen fogadták, s azok még a csütörtöki gyorssal Suboticára utaztak, ahol a Nemzeti Szálló éttermében fényes külső keretek között folyt le az ismerkedés. A résztvevők száma kétszáz, közülük 43 csehszlovákiai, a többi jugoszláv, német, román és lengyel újságíró. A kongresszuson a Délbácskát Tomán Sándor kollégánk képviseli.

— **Hamisított okmánybélyegek.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a Szerbia és Montenegro határain kívül forgalomban levő 10 és 30 dináros okmánybélyegeket vonják ki a forgalomból szeptember 16-ig, mert sok közöttük a hamisítvány. Ezek az okmánybélyegek szeptember 16-a után elvesztik érvényüket. Az okmánybélyegek becserélése a bevonástól számított három hónapon belül történik meg.

— **Felemelik a bankjegyforgalmat.** Beogradból jelentik: Az országban levő nagy pénzkrízis miatt a pénzügyminiszter megbízta a Narodna Banka igazgatóságát, hogy a forgalomban levő bankjegynemnyiséget 25 százalékkal emelje fel. Az újonnan kibocsátott pénzjegyeket legelső sorban az ország kereskedelmi centrumainak juttatják.

— **Árvíz Nyugatmagyarországon.** Budapestről jelentik: A napok óta tartó esőzés miatt Nyugatmagyarországon az összes folyók megáradtak. Kőszeget a kiáradt Gyöngyös majdnem oly mértékben öntötte el, mint az 1916. évi nagy árvíz alkalmával. Nyugatmagyarországon a megáradt víztömegek kavicssal és iszappal behordták a mezőket és réteket, a még be nem szedett burgonyát lehengettek és nagy fákat kitéptek. A kár igen nagy, emberéletben azonban nem esett kár.

— **Orvosi hír.** Kórházi főorvos Dr. Nenadović J. bőr és nemi bajok szakorvosa rendel 9—11 és 3—5-ig Novisad, Zsidó-utca 11-1.

Piaciárak szeptember 7-én: Paradicsom kilogramja 2—6 kor, burgonya 2.70—9 vöröshagyma 10—20, káposzta 580—6, zöldbab 14, zöldborsó 20—28, szárazbab 16—20, fokhagyma 56—60, szőlő 10—18, alma 8—18, körte 10—18, szilva 10—12, dió 34—38, őszibarack 12—36 kor.

— **Korcsmai veszekedés után véres utonállás.** Temerinből jelentik: Szalai Mihály temerini gazdálkodó tegnap együtt borozgatott az egyik iteni vendéglőben Pápista János és Barna István ugyancsak temerini lakosokkal. Borozgatás közben valami felett összekülönböztek, erős szóváltás és verekedés támadt közöttük, de végül is sikerült őket lecsendesíteni, mire Szalai kocsiára ült és eltávozott. Pápista és Barna utána mentek és az uton hátulról megtámadták. Az egyik puskatussal fejbevágta, a másik egy kaszával a hátába vágott. Szalai életveszélyes sérüléseivel a kórházba került, támadóit pedig a csendőrség letartóztatta.

— **A rokkant-kongresszus előkészítése.** Ljubljánából jelentik: A rokkantak országos kongresszusa szerdán kezdődött meg. Ezen az értekezleten beszélnek meg a szeptember 10-én Ljubljánában megnyíló nemzetközi rokkant-kongresszus előkészületeit, valamint letárgyalják a szkupstina elé kerülő rokkant-törvény tervezetét is. A kongresszus fog afölött is dönteni, hogy a nemzetközi kongresszus megnyitására milyen módon demonstráljon a kormány ellen.

— **Herceg Ferenc képes irodalmi hetilapjának az Uj Időknek 36. száma közli Vándor Iván elbeszélését, Bónyi Adorján és Anders Aje regényeit, Szederkényi Anna cikkét, Sas Ede tréfáját, Kosáryné Réz Lola és Carducci verseit, Halmi Arthur amerikai szépséggalériáját, ezenkívül a lap népszerű és kedvelt rovatait. Előfizetési ára negyedévre 25 dinár. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, VI. Andrássy-ut 16.**

— **A vajdasági méhtenyésztők figyelmébe.** A novisadi „Vojvodina” méhészegyesület felhívja az összes vajdasági méhtenyésztőket, hogy folyó évi szeptember 17-én, reggel 10 órakor megtartandó vajdasági méhészegyesület alakuló közgyűlésén jelenjenek meg. A közgyűlést az evangélikus elemi iskolában (Dr. Subotica-ulica) fogják megtartani. Közelebbi felvilágosítást Mudroch András, mézkereskedő nyújt. (Novisad, Galamb-utca 8.)

— **Felemelik az élelmiszerek kiviteli vámját.** Beogradból jelentik: A minisztertanács tegnap délutáni ülésén elhatározta, hogy felemeli a lisztfélék, zsir, hus, főzelékek, zöldségfélék kiviteli vámját. Felemelik ezenkívül az élősertés vámját, és pedig 60—100 kg-ig darabonként 1000, 120—180 kg-ig 2000, 180 kg-on felül 1400 dinárra darabonként. Száraz, besóztott és nyers sertés vámját 100 kg-ként 300 dinárra, a szalonnát 2100 dinárra emelik fel.

— **A helybeli róm. kath. temető mellett lévő katonatemetőben 1600 katona sírja ápolás hiányában a pusztulásnak és feledésnek néz elébe.** Mivel ezen halott hősök hozzátartozói hat állam területén elszórtan laknak és így halottjaiknak sírjait nem képesek ápolni, felkérjük hitközségünk híveit, hogy ez ősz folyamán ezen sírok között minden család vagy ház tehetsége szerint bizonyos számú sirt kiválasztani és felhantolni legyen kegyes. Istennek és embereknek tartozó kötelezettségnek fogunk ez uton eleget tenni és viszonzni azoknak jó cselekedetét, kik messze távolban a mi elhunyt hozzátartozóink sírját ápolják. A róm. kath. hitközség elnöksége.

— **Felhívás!** A róm. kath. hitközség képviselő testülete folyó évi augusztus hó 27-én megtartott közgyűlésén egy a fentnevezett hitközség temetőjében felállítandó ravatalozó építését határozta el. Felkérem az építészeti vállalkozók, hogy ezen ravatalozó építésére ajánlatukat a hitközség irodájába folyó évi szeptember hó 20-ig benyújtani sziveskedjenek. Az erre vonatkozó tervek ugyancsak a hitközség irodájában tekinthetők meg. Novisad, 1922. szeptember hó 4-én. Az újvidéki hitközség elnöksége.

— **Dr. Ilić Bránko** operateur specialista a nőbetegségekben és szülészetben a beográdi bábaképző iskola volt tanára és a Zajecsbári közoktatási intézmény osztályának volt osztályfőnöke rendel Novisadon, Kralja Aleksandra ul. 17. (a főpostával szemben) délelőtt 9—11-ig és délután 3—5-ig.

Bécs — cseh gyarmat

Bécs, szept. 7. Az utolsó hónapokban az osztrák fővárosban élő csehek mind erőteljesebben lépnek fel „nemzeti kisebbségi jogaik” érvényesítéséért. Egyszer azt követelik, hogy az összes bécsi középiskolákban tegyék kötelezővé a cseh nyelv tanítását, máskor cseh egyetemet követelnek az osztrák kormánytól. A bécsi csehek azonban nemcsak tanügyi követelésekkel állanak elő, hanem a magánéletben is be akarják vezetni a cseh nyelvet Bécsben. A „Videnski Dennik” — a cseh nemzeti párt, Kramarček, Bécsben megjelenő napilapja — mai számában különös felhívással fordul a bécsi kereskedők-höz és vállalkozókhoz. Figyelmezteti őket, hogy irodáikban *alkalmazzanak cseh tisztviselőket*, mert a csehországi kereskedők és gyárosok a közeljövőben vissza fognak utasítani minden német nyelvű levelet. A „Videnski Dennik” felhívása a bécsi kereskedelmi körökben nagy izgalmat keltett. A bécsi kereskedők a csehországi gyárosok és iparosok testületeihez átiratot fognak intézni és ebben a „Videnski Dennik” által kipatantott terv ellen tiltakozni fognak. A bécsi kereskedők inkább megszakitának Csehországgal minden összeköttetést, de Bécsből — nem engednek cseh gyarmatot csinálni. (sz. p.)

LEGUJABB

A drágaság elleni intézkedések

Beograd. A minisztertanács holnap délelőtt rendkívül fontos ülést tart, amelyen elsősorban a drágaság letörésének kérdésével fognak foglalkozni. A kormány a zsir és hus kiviteli vámját 150 százalékkal fogja emelni, a gabonane-műek kivitelét pedig teljesen eltiltja. Azonkívül vámmentesen engedélyezi az élelmiszer behozatalát. Különösen Romániából és Bulgáriából jön majd sok élelmicikk. A kormány reméli, hogy ezen intézkedésekkel sikerül majd az ország helyzetét rendezni. A közvélemény viszont várakozással tekint a tizenkettődik órában megteendő intézkedések sikerére elé.

Tőzsdéi árfolyamok

Beograd, szept. 7. Francia frank —, dollár —, osztrák korona —, csehszlovák korona —, magyar korona —, márka —, lei —, léva —, London 353 —, Páris 621, Newyork 79 —, Genf 1500, Milánó 341, Róma —, Prága 280, Berlin 712, Bécs 012, Bukarest —, Budapest 395, Szófia —, Szaloni —.

Zagreb, szept. 7. London 348—352, Newyork 74—77, Milánó 330—343, Páris 615—620, Prága 260—280, Berlin 670—740, Zürich 1450—1500, Bukarest 67—70, Budapest 390—460 Bécs 011—015, Genf —, Amsterdam 3300—3350, Szófia —, Varsó —, Brüsszel —.

Zürich, szept. 7. Zárlat. Berlin 0425, (0395), Hollandia 205— (20575), Newyork 52625 (526—), London 2351 (2325), Páris 4135 (4150), Milánó 2295 (2295), Prága 1840 (1670), Budapest 0245 (0215), Zagreb 155 (155), Varsó 0075 (0065), Bécs 00075 (00075), bélyegezett osztrák korona 000875 (000875).

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. szept. hó 7-én. Bácskai buza 77 kg 2% kínálat 445 kereslet 43750 kötés 450—445 (1200 mm), bánáti buza ab Novibecsej kötés 435 (500 mm), bácskai buza ab Zenta kínálat 445 kötés 44750 (300 mm), bácskai zab kínálat 325 kötés 330, bácskai tengeri Novisad vidékéről kínálat 37750 kereslet 375kötés 37750—375 (1100 mm), bácskai fehérbab kötés 40250—405 (1100 mm), bácskai nullásliszt kínálat 645, 2. sz. főzöliszt kínálat 620, 6. sz. kenyérliszt kínálat 555, sertészsir ab Bánát kötés 3250, (50 mm), Irányzat változatlan.

SPORT

* Ma délután 4 órakor játékoncélú footballmérkőzést tartanak a novisadi sportegyesületek az Artézi-fürdő melletti pályán. A mérkőzésen — melynek tiszta jövedelme a Gyermekvédelmi Egyesületé — a NAK—J. Makkabi kombinált csapata játszik az OSKV—NTK kombinált csapata ellen.

A két csapat a következő összeállításban játszik:

Tuskó,
Gáspár, Róka,
Schäffer, Schwemm, Kacaf,
Schlesinger, Bence, Kümmelberg, Belovai, Ecet,
Szárász, Lerch, Dudás, Sevics, Bertók,
Csakovacz, Stojanovics, Srommer,
Vermes, Markovics,
Kovracsek.

Tartalék: Breznik, Grünberg, Rozsics.

* A NAK házi birkózó versenyének szerda esti eredménye:

Légsúly: Bogya győz Palásti ellen 2 p. 50 mp., Hegedüs győz Bogya ellen 8 p. 75 mp.

Pehelysúly: Belánovics győz Feidl ellen 20 p. 22 mp., Sterle II.—Belánovics-pár eldöntetlen.

Könnyű súly: Uri győz Stüle ellen 35 mp.

Közép A súly: Szentiványi győz Sterle I. ellen 16 p. 30 mp.

A birkózóverseny ma este 8 órai kezdettel folytatódik és befejezést nyer. A birkózás befejezésével a helyszínen kiosztásra kerülnek a díjazások is. A NAK birkózó szakosztályának vezetősége az egyesület tagjait a mai döntőbirkózások látogatására ezúton is felhívja.

* Bertók Bandi, a NAK kitűnő jobbszélsője, hír szerint eltávozik Novisadról.

* Nagyfejeő Endre, a NAK agilis főpénztárosa ki heteken át falun üdült — hazakerkezett.

* A NAK vigalmi bizottsága f. hó 8-án pénteken este 8 órakor gyűlést tart, melyre a mulatság rendezésében szerepet vállalt hölgyek és urak megjelenni sziveskedjenek.

* A NAK f. hó 10-én vasárnap tartja nagy szüreti mulatságát a polgári céllövész egyesület helyiségeiben. Hatalmas falragaszok hirdetik a nagyszabású mulatság műsorát. A hangverseny este 8 órakor kezdődik. Utána tánc reggel 4 óráig. As esetleges hűvös estékre érzékenyebb hölgyek és urak részére a belső termek is rendelkezésre fognak állani.

* Az NTK footbalszakosztálya ma este 8 órakor fontos ügyben értekezletet tart. Az összes footballisták pontos megjelenésére kértnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső
Kiadótulajdonos: Fátih Ferenc és társai

Apró hirdetések.

PÉNZTÁRNOKNŐI állást keres több évi gyakorlattal bíró nő. Esetleg irodai munkát is elvállal magyar, német és szerb nyelvismerettel okt. 1-ére. **Cím a kiadóban.** 1-3

IZLÉSES NYOMTATVÁNYOKAT készít Novisadon a Gutenbergkönyvnyomda, Szabadság-tér 1. **1-1**

A hőzeledő iskolalány alkalmából

felhívom a zárdaintézetek és a kántortanító urak b. figyelmét a kiadásomban megjelent **Léh Jakab** egyházi karuagy által összeállított

JUBILATE DEO

című ifjúsági ima- és énekeskönyvre, amelyből korlátlan mennyiség kapható. **Ára** felvászón kötésben 7-50 dinár, egész vászón kötésben 10.— dinár. **Viszontelárusító** csak árengedmény.

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papírkereskedése Novisad, Sándor király u. 9. szám.

Elsőrendű tűzifa

Bükk hasábfu waggon és hajótételekben minden mennyiségben a legkedvezőbb áron kapható

DORDE BIRDIĆ

3381
7-0 Novisad, Futoška uica 2. szám.
Telefon: 189 — Telefon: 189

Eladó és azonnal átvehető

Bácska legtermékenyebb vidékén egy 125 lanchból álló földbirtok, álmástól 5 kilométerre, de közvetlen falu és kövsüt mellett terül el, rajta új és modern gazdasági épületek, 6 szobás urikassza, holt és élőberendezéssel, vagy akár kül is. Megkeresések i. t. e. endők:

ifj. SOMOGYI GYULA, Subotica
Karadžić-va uica 7. 3500 2-2

Borprések, szállózuzók,

vetőgépek és egyéb mezőgazdasági gépek kaphatók

Zikmund és Társa
gépgyár és vasöntődjében Novisad.

Ugyanott egy alig használt kifogástalan állapotban levő teherautó és különféle motor eladó. 3509 2 3

Eladó 30 darab 3529-1-2

használt hordó.

Bővebbet Kamenici-utca 25. sz. alatt.

5 szobás lakásnak

könnyen átalakítható raktárhelyiség tiszta tégl épületből, továbbá egy üres házhely és 1 jókarban levő hintó eladó. Bővebbet a kiadóban 3385 0

ÉRTESÍTÉS.

Ez uton közöljük t. vevőinkkel és a rendelő urakkal, hogy Novisadon

Rralj Alexander utca 17. sz. alatt

ujjonnan berendezett

Szabó üzletet nyitottunk

Raktáron tartunk valódi angol-árut. Készítünk a legmodernebb és a legkényesebb igényeknek megfelelő munkát és kérjük a n. é. közönséget erről meggyőződni.

HÖLZL és ifj. WEIZER

angol uriszabók. 3524 2-6

Alkalmos ujonnan épült ház

3 nagy lakással és megfelelő melléképületekkel, azonkívül egy nagy konyha kerttel azonnal eladó. — Egy lakás azonnal átvehető. — **Cím a kiadóban 3454-a-0**

APOLLO szept. 7-8-9-10.

MONTE CARLO

Rendkívül érdekesítő kalandordráma 5 felvonásban.

Főszereplők:

FRIEDRICH ZELNIK
és RESSEL ORLA.

GÉPIRÓNÓ, 3523-2-2

ki egyéb irodai teendőkhben is jártas és a szerb nyelvet is bírja, azonnali belépésre kerestetik.

Transport D D. Novisad, Jevrejska uica 13.

Eladó a tisztviselő teleppel szemben két utcai fronttal üzleti célra megfelelő sarokház, 3 szoba, 2 konyha, pince és összes melléképületekkel, két utcára nyíló építkezésre alkalmas félhold telekkel. Lakás átvehető. **Cím: Darányi-telep 38/a. 3527-1-2**

Családi ház

ujjonnan épült 3 utcai szobával, 1 konyha és a megfelelő melléképületekkel azonnali eladó. **Cím a kiadóban.**

DEDITS A.

Spediteur
NOVISAD
Željeznička uica
100.

3265-20-30

HOTEL ORIENT.

MONOPOL

SÓ

átvételét és szállítást hajón vagy vasuton elvállalja bármily mennyiségben

kedvező feltételek mellett